

Rušenje katoličke crkve u Glini

Izvještaj s glavne rasprave

17. rujna 2012. godine – čitanje optužnice, dokazni postupak, završni govori stranaka
--

Predsjednik vijeća objavio je sastav vijeća i nazočnost stranaka: zamjenika županijskog državnog odvjetnika iz Siska Marijana Zgurića i branitelja okrivljenika odvjetnika Saše Novaka. Utvrđeno je kako su se na raspravu odazvali svjedoci Juraj JerneiĆ, Mirko Mitrović i Zlatija Arapović.

Vijeće je donijelo rješenje temeljem kojeg će se rasprava održati **u odsutnosti okrivljenika**.

Pročitani su okrivljenikovi osobni podaci.

Čitanje optužnice i očitovanje o krivnji

Zamjenik ŽDO Sisak pročitao je optužnicu ŽDO Sisak.

S obzirom da će se suđenje provesti u odsutnosti okrivljenika smatra se kako isti ne priznaje kazneno djelo koje mu je stavljeno na teret.

Dokazni prijedlozi

Zamjenik ŽDO Sisak naveo je kako nema daljnjih dokaznih prijedloga osim prijedloga navedenih u točkama 2 i 3 optužnice.

Branitelj okrivljenog suglasan je sa izvođenjem tih dokaznih prijedloga i nema daljnjih prijedloga.

Dokazni prijedlozi iz optužnice su usvojeni.

Dokazni postupak

Svjedok Juraj JerneiĆ

Svjedok je bio župnik, a trenutno je upravitelj svećeničkog doma Sv. Josipa na Kaptolu.

Još 1998. godine je iznio iskaz u pogledu saznanja o rušenju crkve. Nakon pada Gline crkva je uništena, ostali su samo goli zidovi. Okrivljenog Birača je spominjao prilikom ranijeg iskazivanja, nije ga osobno poznao niti ga je vidio. Nema neposrednih saznanja o uništenju crkve. Rekao je da svoja saznanja crpi iz sadržaja zapisnika kojeg je dobio ubrzo nakon oslobođenja Gline, a koji je dostupan i

na internetu. Tijekom rata je od UNPROFOR-a dobio dvije fotografije crkve, to je bilo 1993. godine. Na njima se vidi stanje crkve u Glini. I od vjernika je dobivao fotografije crkve pa je znao što ga očekuje nakon što je imenovan za župnika crkve u Glini. Te fotografije iz 1993. godine nastale su prije potpunog rušenja crkve. Kada je došao u Glinu, nakon Oluje 1996. godine, crkva je bila kompletno srušena. Dodao je da smatra kako je okrivljeni Birač bio zadnji u lancu odgovornosti za počinjeno kazneno djelo.

Svjedok Mirko Mitrović

Rekao je da zna da je crkva bila minirana barem 9 puta. Živio je u blizini crkve. Dakle, crkva je uništavana postepeno. Ranka Birača ne poznaje. Nema saznanja tko je to učinio i po čijem nalogu. Ferhad Muhamedarić je bio osuđen za to djelo, odslužio je kaznu. Sada je pokojni. Ne zna niti je li on bio u sastavu vojske ili teritorijalne obrane i tko mu je naredio rušenje i palež.

Svjedokinja Zlatija Arapović

Ne zna tko je srušio crkvu. Potvrdila je da je ispitana u istrazi i da nije tačno, kako je navedeno u zapisniku iz istrage, da je osobno vidjela da je to učinio Ranko Birač. Njezin susjed bio je Ferhad Muhamedarić zvan Dragan i navodno je on „išao na crkvu“. Ranka Birača nije poznavala, zna da je imao kuću u Glini. Informacije da je djelo počinio Birač dobila je od policajca koji je s njom razgovarao. Zna da je on imao veliki kamion. Nije mogla potvrditi da je na odvozu vidjela njegov kamion.

S obzirom da su ostali svjedoci predloženi u optužnici umrli vijeće je uz suglasnost stranaka pročitalo iskaze tih svjedoka, ispitanih u istrazi: Dušana Dmitrovića, Đure Krnjaića i Ferhada Muhamedarića.

Od materijalnih dokaza pročitani su:

Informacija o nasipanju puteva i rušenju crkve, iz koje proizlazi da je većinu poslova koji su povjereni Ranku Biraču i izvršio „... rušenje crkve je u potpunosti izvršeno...“;

Mišljenje o stepenu oštećenosti katoličke crkve u Glini od 6. srpnja 1992.¹;

Zahtjev za odstupanje inženjerskih jedinica od 6. travnja 1992.²;

Izvod iz kaznene evidencije za optuženog Ranka Birača;

Zapisnik o saslušanju okrivljenog³.

¹ Radi se o stručnom mišljenju stručne skupine koju je formiralo Ratno izvršno vijeće skupštine općine Glina. U njemu se navodi što je sve srušeno i uništeno.

² Radi se o dopisu upućenom skupštini općine Glina gdje se od vojske traži ustupanje inženjerskih jedinica koje bi stručno srušile crkvu jer predstavlja opasnost za okolinu.

³ Zapisnik je sačinjen prilikom njegova ispitivanja zamolbenim putem pred II. općinskim sudom u Beogradu. Tada je iskazao da nema nikakve veze sa počinjenjem kaznenog djela. Dva puta dobivao je nalog od vojske da kamionom preveze šutu i to je i uradio. Vidio je da pripadnici vojske miniraju ostatke crkve. Radio je po nalogu vojske koji je dobio usmeno. Ruševine su predstavljale opasnost za ljude. Poznato mu je da je tu odluku o miniranju donio izvršni savjet općine Glina. I on je bio član tog savjeta, no nije bio prisutan kada je donesena ta odluka.

Nakon što je utvrđeno da stranke nemaju daljnjih dokaznih prijedloga vijeće je utvrdilo da je dokazni postupak završen.

Završni govori stranaka

Zamjenik Županijskog državnog odvjetnika iz Siska rekao je da u cijelosti ostaje kod podignute optužnice. Smatra da je tijekom postupka na nesumnjiv način utvrđeno da je optuženik počinio inkriminirano kazneno djelo. Uporište za taj stav prvenstveno vidi u izvedenim materijalnim dokazima iz kojih je razvidno kako je Ranko Birač imenovan nosiocem aktivnosti rušenja crkve. Predmetna crkva je i ranije bila minirana no to nije od značaja za opstojnost kaznenog djela jer je za postojanje dovoljno i naknadno rušenje i odvoz u čemu je okrivljenik sudjelovao, a što su potvrdili i svjedoci. Očito je da je okrivljenik bio dio lokalne vlasti općine Glina u to vrijeme, koja je imala za cilj u potpunosti uništiti crkvu Sv. Ivana Nepomuka kako puk hrvatske nacionalnosti ne bi mogao u Glini provoditi vjerske obrede. Naveo je kako je interesantna i činjenica kako je jedna inženjerska grupa ocijenila kako bi se crkva mogla restaurirati i da ne predstavlja opasnost za stanovništvo, a da bi unatoč toga 1994., a to je i inkriminirani period, odlučeno drugačije te je po ovlasti izvršnog savjeta općine Glina Ranko Birač sudjelovao u potpunom rušenju i uklanjanju tog objekta. Na taj način on je ostvario bitna obilježja predmetnog kaznenog djela te je predloženo proglasiti ga krivim za isto.

Branitelj okrivljenog Birača smatra da iz dokaznog postupka ne proizlazi da je njegov branjenik počinio kazneno djelo. Iz provedenih dokaza proizlazi da je crkva Sv. Ivana Nepomuka prvi put minirana 1995., a potom još nekoliko puta. Niti jedan od ispitanih svjedoka nije imao saznanja tko je izvršio to miniranje. Sporno je da li je u tom stanju predstavljala opasnost za susjedne objekte i prolaznike. Aktualna vlast je procijenila da ona predstavlja opasnost za prolaznike pa je uputila zahtjev za ustupanje inž. jedinica za „stručno rušenje“.

Ista vlast je zatražila i stručno mišljenje stručnjaka koji su izradili mišljenje o stupnju oštećenosti iz čega proizlazi da je postojala i mogućnost saniranja objekta. Nesporno je da je uprava Gline uputila savjetu informaciju o nasipanju puta i rušenju crkve u kojem je optuženik naveden kao organizator poslova. Nigdje nikada on nije bio zadužen za rušenje crkve. Iz dokaznog postupka proizlazi da je miniranje izvršila vojska, a optuženi je bio jedna od osoba koja je srušeni materijal odvozila u staro korito rijeke Gline. Nesporna je činjenica da je optuženik bio mobilizirana osoba od 15. kolovoza 1991. i da je zaduženja dobivao od vojske. On nije sudjelovao u donošenju odluke da se crkva sruši, nesporno je da je odvezio materijal. Zaključio je kako smatra da u njegovim radnjama nema bitnih elemenata bića predmetnog kaznenog djela. Predlaže ukidanje pritvora, povlačenje tjeralice i oslobađanje okrivljenika od optužbe.

Objava presude zakazana je za 19. rujna 2012. godine u 14.00 sati